

Enquesta sobre hàbits en muntanya i percepció del risc d'allaus

Aina Margalef¹, Marc Pons¹, Laura Trapero¹, Natàlia Gallego¹, Anna Albalat¹

¹Centre d'Estudis de la Neu i de la Muntanya d'Andorra (CENMA – IEA). Av Rocafort, 21-23, 3r pis. AD-600 Sant Julià de Lòria. Andorra. amargalef.cenma@iea.ad

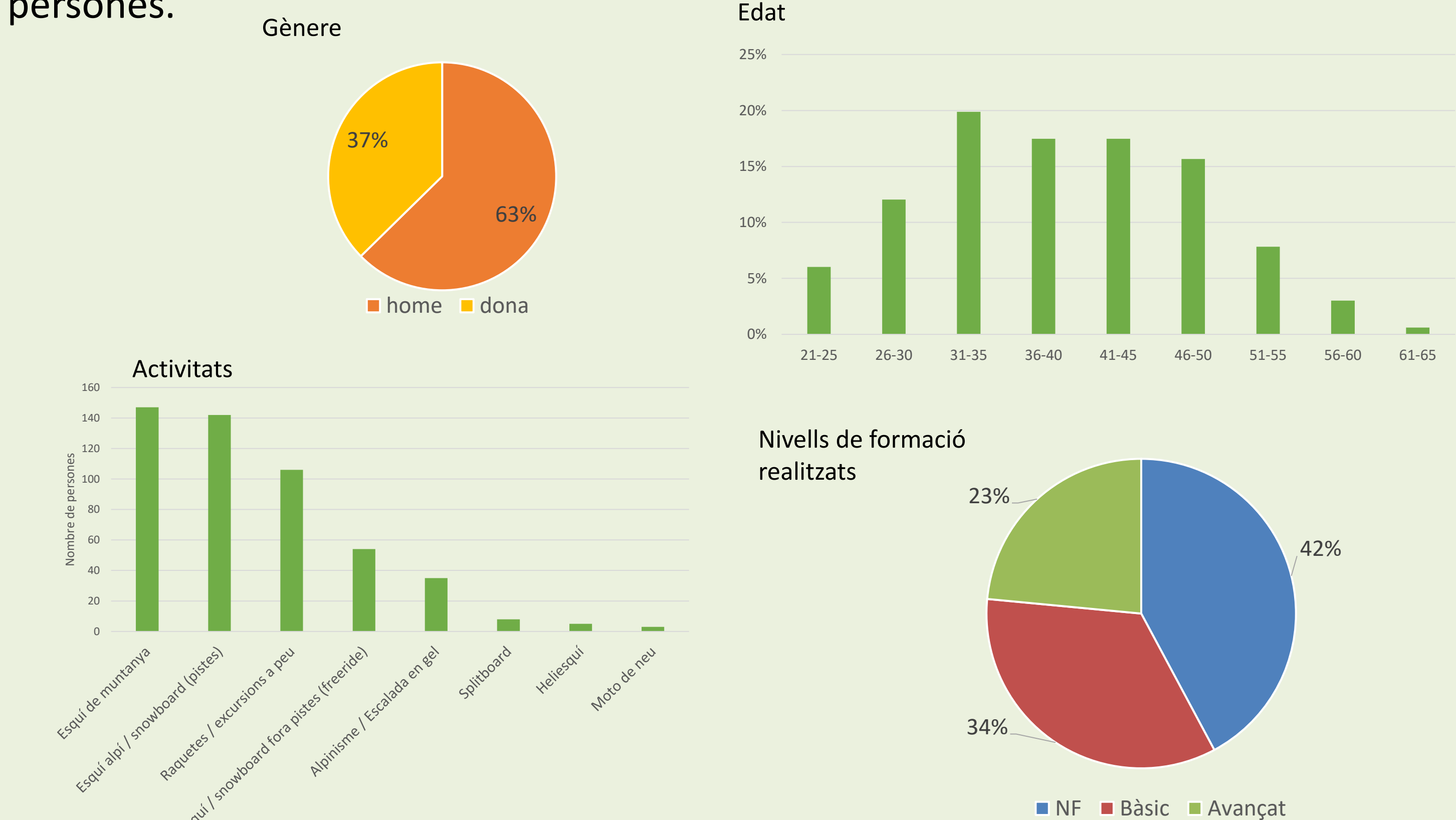

Resum

En aquest treball es presenten els resultats més rellevants d'una enquesta sobre els hàbits en muntanya i percepció del risc d'allaus realitzada durant els mesos d'abril i maig del 2017. L'enquesta anava destinada a persones que realitzen activitats a la muntanya a l'hivern, especialment aquelles que ho fan dins l'àmbit geogràfic d'Andorra. L'objectiu principal d'aquesta enquesta és comparar els comportaments entre les persones que han seguit algun programa de formació i les que no, i així poder avaluar l'impacte d'aquestes formacions. D'altra banda, també s'analitza quins factors determinen la percepció del risc d'allaus d'aquestes persones.

Mostra

De les 220 respostes rebudes, s'han desestimat aquelles que com a activitat esmentaven exclusivament esquí alpí/ snowboard (pistes), raquetes/excursions a peu, o aquestes dues activitats, sense incloure'n cap altra. La mostra final és de 166 persones.

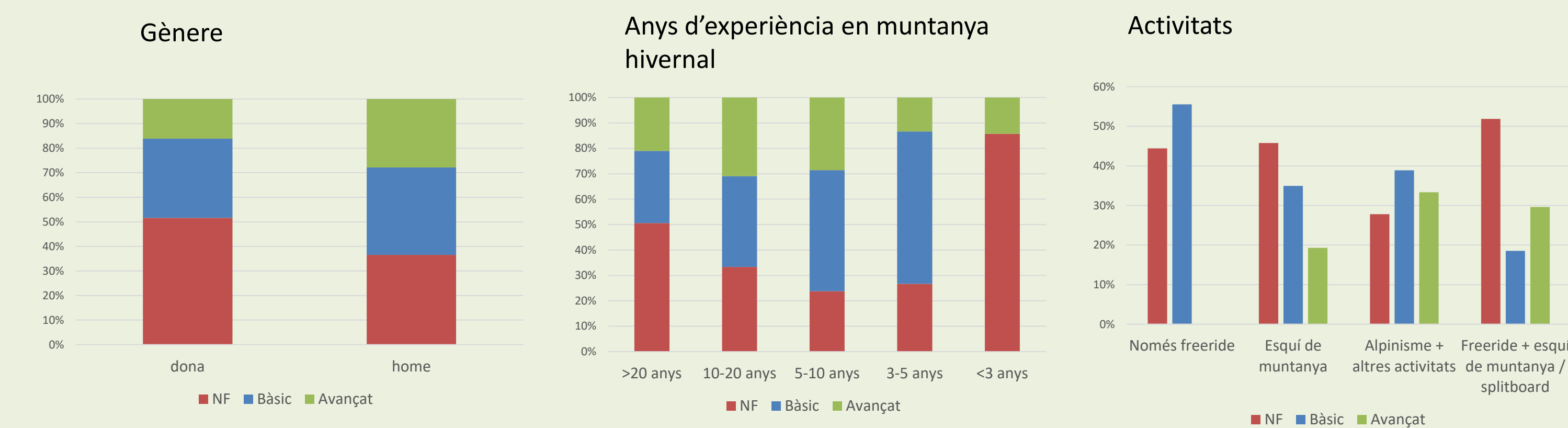
Formacions

S'ha dividit el nivell de formació en tres categories:

NF: Sense formació específica en nivologia i rescat en muntanya hivernal.

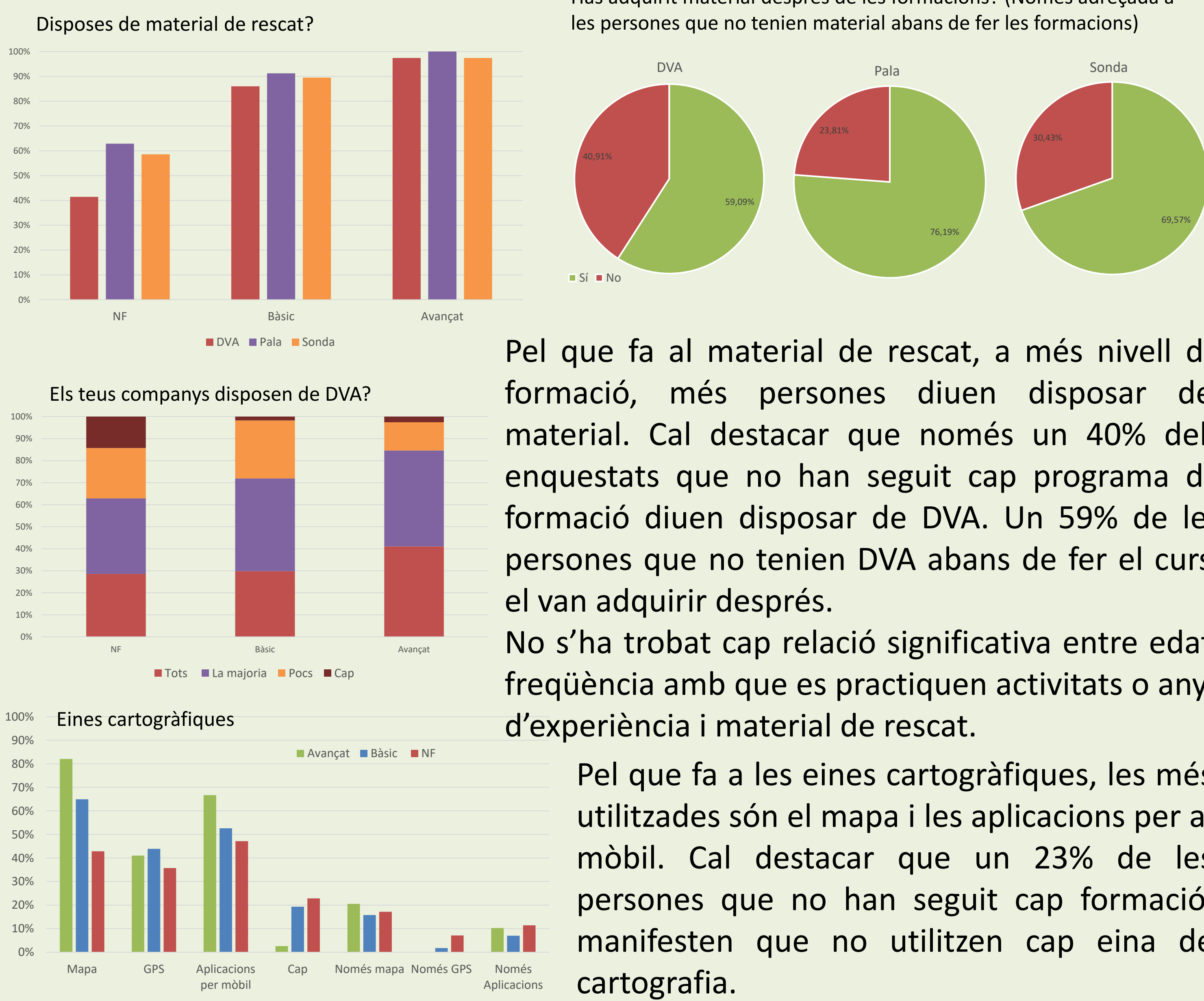
Bàsica: Formació bàsica en nivologia i rescat, nivell 1 EDNA o ACNA, curs d'esquí de muntanya general, etc.

Avançada: Nivell 2 EDNA o ACNA, formació professional relacionada amb la neu (guies, pistes observadors, predictors, bombers de rescat en muntanya), etc.

En general, s'observa una formació més avançada en homes que en dones. Pel que fa als anys d'experiència en muntanya hivernal, destaca el fet que un 50% dels enquestats amb més de 20 anys d'experiència afirmen no tenir cap tipus de formació relacionada amb nivologia i rescat. S'ha observat que les persones que practiquen alpinisme, entre d'altres activitats, tenen un nivell de formació més elevat que les que no practiquen aquesta disciplina. No s'observa cap relació entre el nivell de formació i l'edat o la freqüència amb que es practiquen activitats de muntanya.

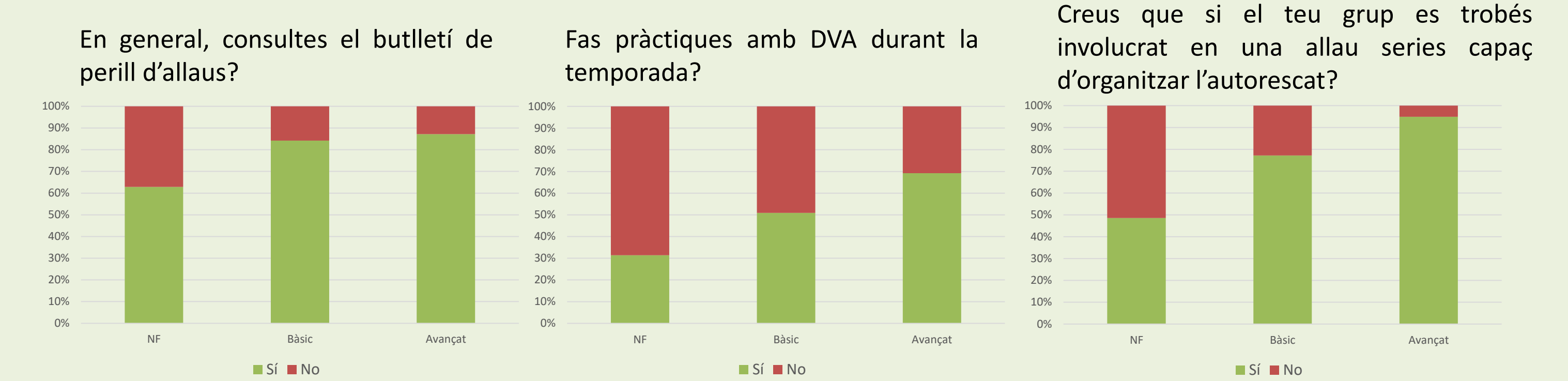
Impacte de les formacions:

Pel que fa al material de rescat, a més nivell de formació, més persones diuen disposar del material. Cal destacar que només un 40% dels enquestats que no han seguit cap programa de formació diuen disposar de DVA. Un 59% de les persones que no tenien DVA abans de fer el curs, el van adquirir després.

No s'ha trobat cap relació significativa entre edat, freqüència amb que es practiquen activitats o anys d'experiència i material de rescat.

Pel que fa a les eines cartogràfiques, les més utilitzades són el mapa i les aplicacions per al mòbil. Cal destacar que un 23% de les persones que no han seguit cap formació, manifesten que no utilitzen cap eina de cartografia.

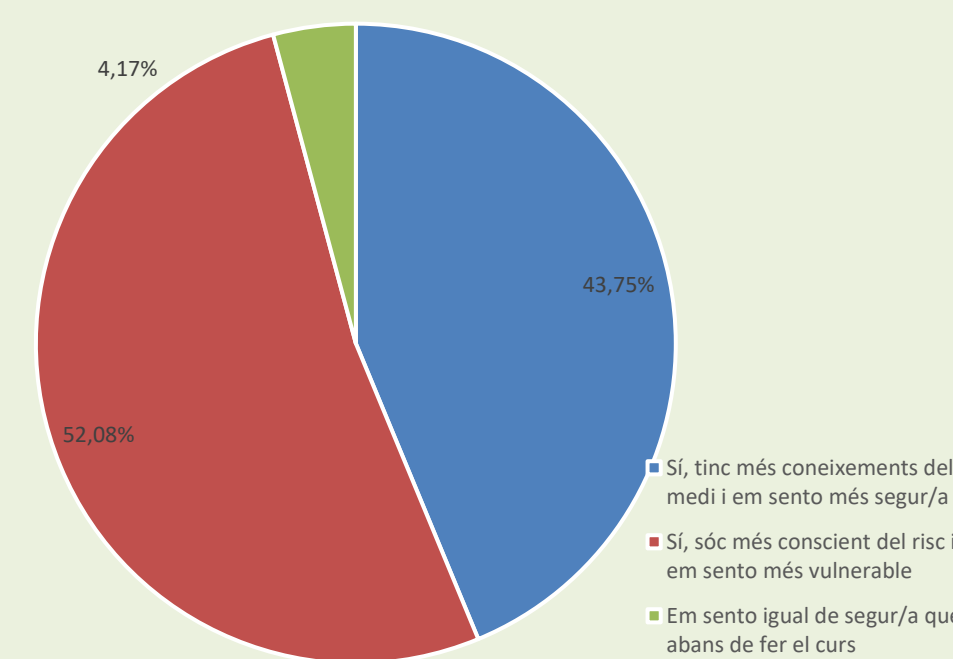

S'observa un increment en la consulta del butlletí de perill d'allaus en aquelles persones que han seguit algun tipus de formació. Pel que fa al butlletí meteorològic, gairebé el 100% dels enquestats el consulten, independentment del seu nivell de formació. Només el 31% dels enquestats sense formació reconeixen fer pràctiques amb DVA durant la temporada, mentre que aquesta xifra augmenta fins al 69% en el cas de persones amb formació avançada. A la pregunta de si creuen que serien capaços d'organitzar un autorescat, només un 49% de les persones sense formació diuen que sí, mentre que en el cas de persones amb formació avançada aquesta xifra augmenta fins al 95%. No s'observa relació entre aquests exemples i la freqüència amb què surten a la muntanya, els anys d'experiència o l'edat.

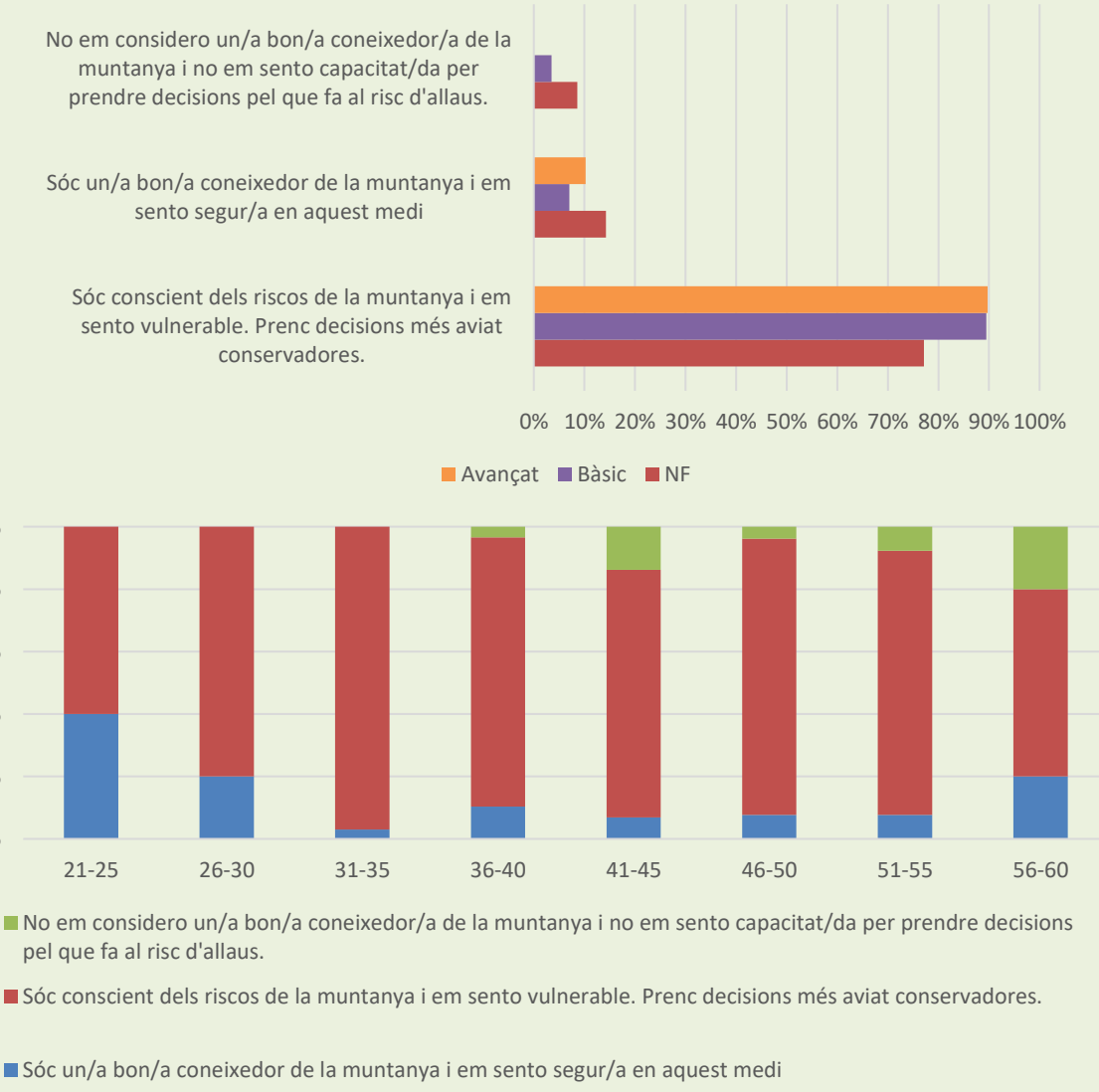
Percepció del risc

En canvi, a l'hora d'escollir una frase que s'adeqüés al seu comportament, no s'ha trobat cap relació significativa entre la resposta i les diverses variables analitzades (gènere, edat, freqüència, experiència, formació i activitat). Destaca però, la seguretat que manifesten les persones menors de 26 anys.

Per últim, es va demanar a les persones que havien seguit algun tipus de formació, de quina manera aquest havia canviat la seva percepció del risc. La majoria d'ells se senten més vulnerables (53%), mentre que un 44% se senten més segurs.

Conclusions

Les respostes obtingudes en l'enquesta realitzada suggereixen el següent:

- Les persones amb formació específica en nivologia i rescat surten, en general, més ben preparades a la muntanya: disposen del material de seguretat en un percentatge major, surten amb persones més ben equipades, utilitzen més les eines cartogràfiques, consulten habitualment el butlletí de perill d'allaus, fan més pràctiques d'autorescat durant la temporada i se senten més preparades per realitzar l'autorescat del seu grup. A més nivell de formació, més augmenta la preparació de la sortida.
- S'observa un augment significatiu en l'adquisició de material de rescat després d'assistir a cursos de formació.
- Pel que fa a la percepció del risc, les persones més ben formades tendeixen a confiar més en el seus coneixements, tot i que això no implica que prenguin decisions més atrevides que les que no tenen formació.
- Amb aquestes dades es posa en evidència la importància de la formació continuada en les persones que realitzen activitats a la muntanya a l'hivern. Amb una formació bàsica s'aconsegueix conscienciar a les persones (per exemple, amb l'adquisició de material de rescat) però només amb una formació avançada sembla ser que les persones se senten realment capacitades per prendre decisions i actuar segons els protocols apresos.
- Per últim, es considera que cal fer arribar les formacions a un públic que inclogui més dones i persones amb molts anys d'experiència; així com formacions avançades al col·lectiu de freeriders.

Agraïments

Núria Segué i Meri Moya del Centre de Recerca Sociològica (CRES), Òscar Santos del GRM (Bombers d'Andorra) i Francesc Poujarniscle (EFPEM).